

‘ดินสอน’
นั้นคลาสสิก

6

วรากรณ์
สามโกเศศ

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ดินสอนนั้นคลาสสิก

สิ่งที่คลาสสิกไม่จำเป็นต้องยุ่งยาก หรือซับซ้อน หรือมีราคาแพง ดินสอธรรมดาๆ นี่แหละ คลาสสิกอย่างแท้จริง ถึงแม้จะผ่านร้อนผ่านหนาว มากกว่า 400 ปี แล้วก็ยังเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตอย่าง มีบทเรียนให้ขบคิด

ในสมัยอียิปต์และโรมันเมื่อกว่า 2,000 ปีมาแล้ว มีการใช้แท่งโลหะบางๆ เป็นวัสดุเขียนอักษรลงบน กระดาษยุคแรกที่ทำจากต้นกก (papyrus) คำว่า pencil มาจากคำในภาษาละตินว่า pencilius ซึ่ง หมายถึง “little tail” (เข้าใจว่าวัสดุที่ใช้เขียนคงเป็น ชิ้นเล็กๆ ยาวคล้ายหางกระมัง)

ดินสอที่เรารู้จักกันทุกวันนี้มาจากการค้นพบแหล่ง ของ graphite (หินถ่านรูปหนึ่ง) ขนาดใหญ่ใน ประมาณ ค.ศ.1565 แถว Barrowdale เมือง Cumbria ในอังกฤษ ชาวบ้านพบว่าเมื่อเอามันมา ตัดเป็นแท่งแล้วก็สามารถใช้เขียนเครื่องหมายบนตัว แกะได้ดี ความบริสุทธิ์และเป็นแท่งนี้ไม่เหมาะทำให้ สะดวกในการใช้ จึงเป็นที่นิยมอย่างมาก

ขณะนั้นวิชาเคมียังอยู่ในขั้นอนุบาล ผู้คนเข้าใจว่า มันเป็นวัสดุคล้ายตะกั่วจึงเรียกว่า lead ซึ่งเป็น ความเข้าใจผิด ปัจจุบันในภาษาอังกฤษก็ยังเรียก ไล่ดินสอว่า lead ถึงแม้ว่าจะไม่มีตะกั่วปนอยู่ด้วยแต่ อย่างใด

ประโยชน์ของดินสอชนิดนี้แพร่ไปยังการใช้ในเรื่อง ต่างๆ ของชีวิตประจำวัน จนมีการควบคุมการใช้โดย ทางการ ชาวบ้านก็ขโมยจากแหล่งใหญ่ๆ มาใช้งาน เนื่องจากแท่ง graphite ค่อนข้างมีแข็งเอาหนึ่งสัตว์ หุ้มเพื่อไม่ให้เขียนได้สะดวก

แหล่ง graphite ที่อังกฤษนี้เป็นแหล่งค้นพบเดียวที่ มีความบริสุทธิ์และมีคุณภาพสูง ดังนั้น อังกฤษจึง

ผูกขาดดินสออยู่ได้เป็นเวลาหลายปีจนมีผู้คิดค้นเอา ผง graphite ซึ่งไม่จำเป็นต้องมาจากแหล่งคุณภาพสูง ผสมกับซัลเฟอร์และพลวง (antimony) และปั้นขึ้น มาเป็นแท่ง ใน ค.ศ.1662 ในเมือง Stein ใกล้เมือง Nuremberg เยอรมนี

ดินสอยี่ห้อ Faber-Castell สืบทอดมาจากการ คิดค้นนี้จนถึงปัจจุบัน

ผู้ ที่คิดเอาไม้มาหุ้มรอบแท่ง graphite เป็นสามี ภรรยาชาวอิตาลีชื่อ Simonio และ Lyndiana Bernacotti โดยมุ่งใช้เป็นเครื่องมือสำหรับ ช่างไม้ ลักษณะดินสอเป็นไม้รูปไข่และเป็นแท่งสั้น ซึ่งใช้ในวงการช่างไม้มาจนทุกวันนี้

เมื่อเห็นดินสอหุ้มด้วยไม้เข้าทำ ก็มีผู้พัฒนาขึ้น โดยใช้ไม้กลวงสองซีกประกอบแท่ง graphite และ ใช้กาวยึดไม้ทั้งสองชิ้น วิธีผลิตนี้ยังใช้กันอยู่จนถึง ปัจจุบัน ความก้าวหน้าครั้งสำคัญของดินสอเกิดขึ้น ในสงครามโปเลียน เมื่อประมาณ 200 ปีก่อน เมื่อกองทัพโปเลียนถูกปิดล้อมเช่นเดียวกับประเทศ ฝรั่งเศสด้วยกองทัพเรือ ไม่สามารถนำเข้าแท่ง graphite มาใช้เป็นดินสอเพื่อคำนวณตัวเลข เขียนแผน ระบาย ชีตเส้นจุดที่วางปืนใหญ่ได้ทหารของโปเลียน จึงประดิษฐ์ดินสอขึ้นใช้เอง

ในปี ค.ศ.1795 Nicholas Jacques Cont? ค้นพบการเอาผง graphite ชนิดเลวที่นำเข้ามาจาก เยอรมนีมาผสมกับดินเหนียว แล้วปั้นเป็นแท่งยาว เอาไปเผาในเตาที่ใช้เป็นไล่ดินสอได้ วิธีการผลิตนี้ใช้ กันมาจนถึงปัจจุบัน

ดินสอหุ้มไม้ซีดาร์แดง (Red Cedar) เป็นที่ นิยมในยุโรปและอเมริกามาก ในศตวรรษที่ 19

เฉพาะในอเมริกาดินสอ 240,000 แท่งถูกใช้ใน แต่ละวัน ไม้ชนิดนี้ไม่มีเสี้ยนและมีกลิ่นหอม ในต้น ศตวรรษที่ 20 ไม้ Red Cedar ลดปริมาณลงมาก จนต้องเลาะเอามาจากโรงไม้เก็บของและรั้วมาใช้ อังกฤษไปสุดโต่งถึงขนาดออกกฎหมายห้ามใช้กับ เหล่าดินสอเพื่อไม่ให้เหลาดินสออย่างไม่จำเป็นจน เปลืองไม้ Red Cedar

“ความจำเป็นเป็นแม่ของประดิษฐ์กรรม” เป็นความ จริงเสมอ เมื่อ Red Cedar ขาดแคลน จึงหันมาใช้ ไม้ Incense Cedar ที่มีอยู่มากมาย้อมสีและกลิ่นแทน ปัจจุบันนี้ดินสอนั้นดีส่วนใหญ่ก็ยังต้องใช้ไม้ชนิดนี้ใน การผลิต

6 ดินสอนั้นกลม เพิ่งเป็น 6 เหลี่ยมเมื่อ Lothar von Faber หลานทวดของผู้ก่อตั้ง บริษัท Faber-Castell ผู้เข้ามาคุมบริษัทใน ค.ศ. 1839 เสนอแนวคิดกรรมนี้ ซึ่งทำให้ดินสอไม้กลิ้งตก ไปจากโต๊ะ

ปัจจุบันมีการผลิตดินสอในโลกประมาณปีละกว่า 15,000-20,000 ล้านแท่ง (ครึ่งหนึ่งผลิตในจีน) ไม่ว่าปากกาหมึกซึมและปากกาลูกลื่นสารพัดชนิด จะเป็นที่นิยมอย่างไร ดินสอก็มีเสน่ห์ไม่คลาย

ที่น่าแปลกใจก็คือเรื่องสีของดินสอส่วนใหญ่ใน ประเทศต่างๆ ในสหรัฐอเมริกาส่วนใหญ่เป็นสีเหลือง เยอรมนีและบราซิลมักเป็นสีเขียว ยุโรปทางใต้เช่น สเปน อิตาลี เป็นสีแดงเข้มหรือดำโดยแซมด้วยเส้น สีเหลือง ออสเตรเลียมักเป็นสีแดง โดยอีกด้านหนึ่ง เป็นแถบสีดำ ในอินเดียดินสอที่ซักรันทั่วไปเป็นสีแดง เข้มและมีเส้นสีดำสลับ ฯลฯ

ไม่ว่าวันเวลาจะผ่านไปนานแค่ไหน ไล่ดินสอก็ยัง

คงเป็น graphite ผสมดินเหนียวแล้วเผา (ใส่จะดำ จะอ่อนหรือจะนิ่มอยู่ที่ส่วนผสมและความร้อนที่เผา) ไม่ส่วนใหญ่สำหรับดินสอชั้นดีก็ยังคงเป็นไม้ Incense Cedar และอีกปลายด้านหนึ่งส่วนใหญ่ก็เป็นยางลบ ซึ่งรัดด้วยแถบโลหะ

ในจำนวนผู้ผลิตดินสอรายใหญ่ของโลก Faber Castell ซึ่งมีสีเขียวเป็นยี่ห้อประจำตัวคงความเกรียงไกรตลอดเวลาเกือบ 400 ปีที่ผ่านมา นวัตกรรมในการนำเอายางลบติดที่ปลายดินสอก็เป็นของบริษัทนี้ เมื่อกว่า 200 ปีมาแล้วเป็นคดีในศาลสูงของสหรัฐอเมริกาและกษัตริย์ในการใช้ยางลบติดที่ปลายดินสอ ผู้มีสิทธิบัตรเป็นฝ่ายแพ้เพราะศาลตัดสินว่า ไอเดียนี้มันชัดเจนไม่น่าเอามาจดเป็นสิทธิบัตรได้

Faber-Castell ผลิตดินสอประมาณปีละ 2,200 ล้านแท่ง ในราคาถูกเพื่อใช้กันทั่วโลกด้วยนวัตกรรมดินสอหกเหลี่ยม ยางลบที่ปลายดินสอ สีเคลือบดินสอที่ไม่เป็นพิษ จุดมียางบนดินสอเพื่อให้เด็กจับได้โดยไม่ลื่น ตลอดจนดินสอเป็นแท่งสามเหลี่ยม ซึ่งเป็นที่นิยมของเด็ก

จนถือว่าเป็นยักษ์ใหญ่ของวงการดินสออย่างแท้จริง

ผู้

ผลิตดินสอมีกรำรวยคล้ายกับผู้ผลิตเข็มเย็บผ้า เพราะไม่เคยมีใครใช้ดินสอจนหมดแท่ง (ไม่เคยมีเด็กที่ถอนเงินจากบัญชีออมทรัพย์ของธนาคารออมสินหมดเกลี้ยงเช่นกัน) และไม่เคยมีใครใช้เข็มจนหัก ส่วนใหญ่ก็มักหายไปก่อน

ดินสอชิ้นคลาสสิกเสมอ ด้วยความง่ายไม่ซับซ้อนเหมือนปากกาดินสอ แทมมีราคาถูกใช้ง่ายในทุกสภาวะ (นักวิจัยอเมริกันของ NASA เสียเงินนับสิบล้านเหรียญเพื่อประดิษฐ์ปากกาลูกลื่นใช้ในยานอวกาศ แต่นักอวกาศรัสเซียใช้ดินสอ) ถึงแม้ว่าจะไม่มีนวัตกรรมออกมาบ่อยก็ตามในประวัติศาสตร์กว่า 400 ปี

ความเป็นคลาสสิกของสิ่งใดนั้นอยู่ที่คุณค่าของมันเอง หาได้อยู่ที่ราคาของมันไม่

ถ้ามนุษย์ทำตัวเหมือนดินสอบนเทียนไข โลกคงเต็มไปด้วยปัญญาและความสว่าง